

Dodatek do „Wiarusa Polskiego“.

Nr. 150.

Bochum, dnia 21 grudnia 1897.

Rok 7.

Wielkie niebezpieczeństwo

grozi Polakom na obczyźnie. Ze wszystkich stron czynią przygotowania, aby ich zgnieść, zgnębić i wydrzeć im, co mają najdroższego — wiarę św. i język ojczysty. Chcąc z tych zapasów wyjść jako zwycięzcy, winni Polacy na obczyźnie także uczynić wszystko, co tylko w ich siłach. Przedewszystkiem zobowiązani poznać grożące im niebezpieczeństwo i szukać środków obrony. Uczynić to zaś mogą najlepiej za pośrednictwem gazety, która ich o tem wszystkim poucza. Gazetą taką dla Polaków na obczyźnie jest

„Wiarus Polski“

oraz jego trzy bezpłatne dodatki:

„Nauka Katolicka“,

„Głos górników i hutników“

oraz „Zwierciadło“.

„Wiarus Polski“ podając najważniejsze wiadomości z obczyzny, ze stron ojczystych i z całego świata, broni religijnych, narodowych i politycznych praw Rodaków na obczyźnie.

„Nauka katolicka“, redagowana przez ks. prob. dra Lissa, choć w części zastępuje Polakom brak regularnych kazań polskich, a nowy dodatek

„Głos górników i hutników“, jak to już z pierwszego jego numeru przekonać się każdy może, będzie pouczał górników i robotników o ich prawach i obowiązkach, aby je znając, nie ponosili szkody i nie byli krzywdzeni. Ostatnie to pismo omawiać będzie wyłącznie sprawy robotnicze, dla tego też w ręku każdego robotnika polskiego znajdować się powinno.

„Zwierciadło“ zaś i nadal podawać będzie piękne wierszyki do nauczania się na pamięć i rozveselenia w tych ciężkich czasach.

Jak Szan. nasi czytelnicy widzą, dokłada „Wiarus Polski“ starań, aby swym Rodakom na obczyźnie służyć jak najlepiej, aby we wszystkich chwilach życia być im drogowskazem pewnym, doradcą szczerym, obrońcą wytrwałym i nieustraszonym. Jeżeli jednak jego praca dla ogółu Polaków na obczyźnie pożądana przynieść ma owoce, wtedy też wszystkich Polaków obowiązkiem jest, aby „Wiarus Polski“ i jego bezpłatne dodatki sami regularnie czytali i innych do czytania zachęcali. Przy zbliżającym się nowym kwartale prosimy tedy wszystkich naszych przyjaciół, aby starali się o pozyskanie nam jak najwięcej nowych czytelników, co każdy z łatwością uczynić może.

„Wiarus Polski“

z trzema bezpłatnymi dodatkami, a mianowicie „Nauką Katolicką“, „Głosem górników i hutników“ i „Zwierciadłem“

kosztuje tyle co dotychczas, a więc na cały kwartał pierwszy roku 1898, czyli na styczeń, luty i marzec

tylko 1,50 mr.

a z odnośnieniem do domu 25 fen. więcej.

Każdy abonent otrzyma na początku roku przyszłego jako bezpłatny dodatek, piękny

kalendaryz ścienny.

Ponieważ bezpłatne dołączanie „Głosu górników i hutników“ znaczne pociągnie za sobą koszta, przeto wszystkich Polaków na obczyźnie, szczególnie też naszych dotychczasowych czytelników prosimy, aby rozwinęły agitację za „Wiarusem Polskim.“ Nadchodzą święta Bożego Narodzenia, gdzie to Rodacy wzajemnie będą się odwiedzali, niech więc w

czasie tak dla wszystkich błogim i wesołym pamiętają także o „Wiarusie Polskim“ i swych braci, krewnych i znajomych zachęcają, aby zapisali sobie na przyszły kwartał „Wiarusa Polskiego.“

Ktoby pragnął, abyśmy „Wiarusa Polskiego“ posyłał rodzicom, krewnym lub znajomym do Polski, niech nadesła 1,50 mr. i dokładny adres, a gazetę pocztą prześlemy.

Prosimy też z zapisaniem gazety na pocztę, nie zwlekać, tylko zaraz ją zapisać, gdyż kto się spóźni, może łatwo pierwszych numerów nie otrzymać.

Rodacy popierajcie „Wiarusa Polskiego“ pismo szerze katolickie i polskie.

Rozmaitości.

Szkoły w Berlinie. Według ostatniego wykazu istnieje w Berlinie 217 szkół miejskich z 3770 klasami. Na klasę przypada przeciętnie 52 uczniów. Dnia 1 listopada zapisano do szkół 196,561 dzieci (97,771 chłopców i 98,190 dziewcząt.)

W mieście Gotha znajduje się zakład palenia ciał umarłych. Obliczono, że w przecięciu z ciała człowieka po spalaniu pozostają 4 funty popiołu.

11 500 mr. postawił rząd pruski w etacie wojskowym na poprawę zębów podoficerskich. Okazało się, że wielu podoficerów nie może wypełniać dobrze służby, gdyż z powodu zepsutych zębów głos nie jest wyraźny. Głównie obracać się będą pieniądze na zakupno szerek sztucznych.

Listów kartowych dostarczono urzędowi pocztowemu począwszy od 1 listopada, już 13 000 000.

W mennicach niemieckich wybitych zostanie wskutek uchwały rady związkowej za 20 000 000 10-markówek, ponieważ brak ich bardzo daje się uczuwać.

Załączony kwit prosimy podpisać i oddać na pocztę lub listowemu (Briefträger) wiejskiemu, załączając 1,50 mr., a kto życzy sobie, aby mu listowy gazetę do domu przynosił, płaci 25 fen. więcej, czyli razem 1,75 mr. Rodacy! rozszerzajcie „Wiarusa Polskiego“, pismo katolicko-polskie dla Polaków na obczyźnie.

Drugi kwit prosimy dać znajomemu lub sąsiadowi, aby go zachęcić do zapisania „Wiarusa Polskiego“.

Postbestellungsformular.

Ich bestelle hiermit bei dem Kaiserl. Postamt ein Exemplar der Zeitung „Wiarus Polski“ mit der Gratisbeilage „Nauka Katolicka“ u. „Zwierciadło“ aus Bochum für das I. Vierteljahr 1898 (Zeitungs-Preisliste 123, zweite Abth. S. 403.) und zahle an Abonnement 1,50 M. (u. 25 Pf. Bestellgeld).

Dokładny adres i nazwisko zamawiającego.

Obige 1 Mk. 75 Pfg. erhalten za haben, bescheinigt.

....., den 189

Kaiserl. Post

Załączony kwit prosimy podpisać i oddać na pocztę lub listowemu (Briefträger) wiejskiemu, załączając 1,50 mr., a kto życzy sobie, aby mu listowy gazetę do domu przynosił, płaci 25 fen. więcej, czyli razem 1,75 mr. Rodacy! rozszerzajcie „Wiarusa Polskiego“, pismo katolicko-polskie dla Polaków na obczyźnie.

Drugi kwit prosimy dać znajomemu, lub sąsiadowi, aby go zachęcić do zapisania „Wiarusa Polskiego“.

Postbestellungsformular.

Ich bestelle hiermit bei dem Kaiserl. Postamt ein Exemplar der Zeitung „Wiarus Polski“ mit der Gratisbeilage „Nauka Katolicka“ u. „Zwierciadło“ aus Bochum für das I. Vierteljahr 1898 (Zeitungs-Preisliste 123, zweite Abth. S. 403.) und zahle an Abonnement 1,50 M. (u. 25 Pf. Bestellgeld).

Dokładny adres i nazwisko zamawiającego.

Obige 1 Mk. 75 Pfg. erhalten zu haben, bescheinigt.

....., den 189

Kaiserl. Post

Wielka

wyprzedaż

z powodu przeniesienia handlu po każdej możliwej cenie.

Okolo 300 paletotów dla mężczyzn od 8 marek.

Okolo 500 ubrań dla mężczyzn od 7 marek.

Okolo 1000 spodni dla mężczyzn od 1 marki.

Partye ubrań dla chłopców po 3 marki za sztukę.

Spodnie ze sznurówką dla każdego wieku do 60 fen.

S. Lewin z Poznania,

Bongardstrasse 26

BOCHUM.

Bongardstrasse 26.

Bebenki od 50 fen. począwszy.
Tornistry od 50 f. począwszy.

Krzesła i stoły dla dzieci
w wielkim wyborze i po tanich cenach.

M. Bachrach.

Hagen. Castrop. Mülheim.

Skład szczegółowy:

ubrań dla mężczyzn i chłopców
paletotów,
pojedynczych zakietów, spodni i kamizelek.

Wykonywanie podług miary.

Wszelkie ubrania dla robotników.

Koszule sport. dla gimnastyków i bobrowe.

Koszule normalne,

kaftany, gacie, spodniki i jaczki.

Półkoszulki zanella, bielizna, krawaty,
szelki, pończochy, chustki do nosa i t. d.

J. Rosenthal, Oberhausen.

Nr. 10. Ul. Marktstr. Nr. 10.

Spółka Rolników parcelacyjna

(E. G. m. b. H. — spółka zapisana z ograniczoną poręką).

w Poznaniu przy ulicy Wilhelmowskiej nr. 18 ptr.

gotowe gospodarstwa, oberze, wiatraki i parcele
pod nader korzystnymi warunkami na sprzedaż.

Zarząd.

Biurowo Spółki Rolników parcelacyjnej w Poznaniu
znajduje się od 1-go października rb. przy ulicy
Wilhelmowskiej nr. 18 parter w domu W. Dr. Jerz-
kowskiego.

Ktoby z szanownych Rodaków
w Westfalii lub Nadrenii wiedział,
gdzie przebywa

Ignacy Ibroń,

urodzony w Daniszynie, powiat
odolanowski, aby był łaskaw mi
donieść, ponieważż tyczy się wa-
żnych spraw rodzinnych.

Józef Ibroń,

Wetter n. R., Kaiserstr. 21.

Dziewczę do nauki

w mym handlu, z poczciwej ro-
dziny katolickiej, władające pol-
skim i niemieckim językiem po-
trzebować będę wkrótce. Waru-
nek: czas nauki trwa dwa lata
bez wynagrodzenia.

H. Schulte,

skład i bazar obuwia w Herne.

Z powodu zwinienia han-
dlu sprzedaję reszty

obuwia

po możliwie najtańszych ce-
nach.

Marya Küpper,

Herne, Bahnhofstrasse 97.
naprzeciw gościnnego Meinhardta.

Kto chce

tani a dobry towar

kupować, niech kupuje u

Ign. Jankowskiego

w Bickern,

przy ulicy Apothekerstrasse nr. 4.

Zapewniam, że każdego rodaka
i rodaczkę rzetelnie obsłużę do-
brym a tanim towarem. Polecam
więc towary kolonialne, rozmaite
towary krótkie, orzechy, jabłka
i t. d. Proszę o popieranie mego
składu.

Ignacy Jankowski,

Czapki

dla towarzyszt

wszelkiego rodzaju wykonywam
natychmiast na zamówienie.

A. Guthaus, czapnik
Bochum, Hellwegstr. 5.

Bruch.

Wystawy gwiazdkowa w Funkenberga

bazarze 50-fenygowym,
Bruch, Herner Strasse 17^{III}
w domu mistrza szewskiego pana Ernst'a jest
otwarta.

Największy skład

zabawek, lalek itd.

jakoteż szkła, porcelany, towarów galan-
teryjnych i krótkich, cygar, fajek, lasek
i t. d., oraz wszelkich sprzętów domowych i ku-
chennych po

cenach najtańszych.

W niedzielę, 19-go grudnia, będzie
skład aż do godz. 8 wieczorem otwarty.

Upraszam mój skład jak najliczniej odwiedzać.

H. Funkenberg.

Bruch.

Zakład fotograficzny

Jul. Markwitz,

Wanne, Gelsenkirchener Str. 7a, przy dworcu.

Zdjęcie fotograficzne uskutecznia się codziennie, także
w niedzielę. — Ceny: 6 fotografii format wizytowy 3 marki,
12 sztuk 5 marek. — 3 fotografie format gabietowy 5 mr.,
6 sztuk 8 marek, 12 sztuk 12 marek. — Fotografie familijne
i nowożeńców jak najtaniej.

W moim interesie mówi się po polsku.

Za inseraty i reklamy redakcyja wobec publiczności nie odpowiada.

W bieżącym i w przyszłym tygodniu wyjątkowe ceny gwiazdkowe.

Paletoty dla mężczyzn tylko najnowszy towar od 9 do 36 marek.
 Płaszcz pelerynowy od 10 do 38 marek, najnowszy kolor.
 Płaszcz dla chłopców od 2,90 mr. począwszy.
 Ubrania dla mężczyzn elegancko wykonane od 8½ do 39 marek.
 Partya spodni kamgarnowych od 3 do 18 marek.
 Zakiety strzępiaste z ciepłą podszewką od 5½ do 12 marek.
 Ubrania dla chłopców od 1,80 mr. do 10 marek.

Ubrania dla robotników sprzedają po cenie zakupna.

Eleganckie wykonanie podług miary

po najtańszych cenach.

Ludzie w obrębie 5 mil otrzymają zwrot kosztów podróży koleją za okazaniem biletu.

Bazar poznański — Posener Bazar.

S. Kleczewski,

Tylko ul. Bahnhofstr. 66
obok hotelu Schlenkhoffa.

HERNE.

Tylko ul. Bahnhofstr. 66
obok hotelu Schlenkhoffa.

Swemu ojcu,
Swemu bratu,
Swemu kuzynowi,
Swemu szwagrowi,
Swemu narzeczonemu
możekażdy sprawić wielką radość,
jeżeli mu **podaruje**
na „Gwiazdkę“
pudełko cygar.

Polecam na ten cel moje **uzna-**
ne za dobre cygara w pudeł-

kach po 25, 50 i 100 sztuk.
 Matador 25 sztuk 1,25 m.
 Hilda 25 sztuk 1,50 m.
 Mein Liebling 50 sztuk 2,35 m.
 Leny 100 sztuk 2,85 m.
 Amador 100 sztuk 3,25 m.
 Seerose 100 sztuk 3,75 m.
 Schneeglöckchen 100 sztuk 3,75 m.
 Famosa 100 sztuk 4,00 m.
 Maasliebchen 100 sztuk 4,50 m.
 Fino 100 sztuk 4,50 m.
 Columbia 100 sztuk 4,50 m.
 Lola (wybrane) 100 sztuk 5,50 m.
 Ovation 100 sztuk 5,40 m.
 Felipa 100 sztuk 6,00 m.
 Leon (wybrane) 100 sztuk 6,25 m.
 jako też 28 innych gatunków po
różnych cenach, aż do 17 marek
za 100 sztuk.

Papierosy i tytuń
do papierosów
we wielkim wyborze.

Fr. Schnettelker,
Castrop.

o o o Odplata! o o o Własny warsztat o o o Odplata! o o o
stolarski.

Meble! * Meble!

Dostawa całych wypraw.

Towary wyściełane własnej roboty.

Garderoba dla mężczyzn, chłopców i niewiast, towary
łokciowe, firanki, dywany, materye na suknie, materye
na powłoki, ogniska, wózki dla dzieci itd. itd.

Najtańsze ceny! — w wielkim wyborze Najtańsze ceny!

na odpłatę

tylko u

Wilh. Rosnera

Gelsenkirchen,

Dortmund,

Louisenstr. 33, niedaleko dworca.

Ludwigstr. 13, przy ul. Brückstr.

Duisburg,

Mussfeldstr. 8/II, przy bramie „Marienthor“.

Jako legitymacya
starczy karta podatkowa
albo kontraktowa.

Na
Kredyt

o o o Mała wpłata, odpłata o o o Własny warsztat o o o 40,000 odbiorców na o o o
14-dniowa albo miesię- tapicerski. odpłatę obsłużono.

Farbiernia i chemiczny zakład czyszczenia
Neustr. 3. Andrzej Hochhaus, Herne, Neustr. 3
poleca się do farbowania męskich i żeńskich ubrań wełnianych, pół-
wełnianych, bawełnianych i jedwabnych, dalej piór strusich, franek
chodników, tkanin i t. d. Na życzenie wykonuje się zlecenie natych-
miast i to po cenach możliwie najtańszych.

Sprzedają bardzo tanio

a mianowicie:

Zakiety od 2 mr. pocz.
Płaszcz dla niewiast
po każdej cenie.
Płaszcz dla dzieci od
1 mr. począwszy.
Ubrania dla dzieci we
wielkim wyborze.

Paletoty i płaszcze
peleryn. dla mężczyzn.
Ubrania dla mężczyzn
od 6,50 mr. pocz.
Spodnie dla mężczyzn
od 2 mr. począwszy.

Materye na suknie

we wielkim wyborze.

W składzie można się po polsku
rozmówić.

J. Loewenstein, Bochum

Obere Marktstr. 36 i róg ulicy Schützenbahn.

Skład towarów spożywczych
F. H. Reher
w Bruchu przy rynku
poleca:

Najlepszą mąkę pszenną 000 funt
po 13 fen.

Wielki żółty groch funt po 10 f.

Biały bób długi funt po 13 fen.

Kasza jęczmienna funt po 12 f.

Kasza jaglana funt po 18 fen.

Proso funt po 20 fen.

Krupy wielkie funt 12 fen.

Krupy średnie funt 15 fen.

Krupy małe funt 18 fen.

Wielkie śledzie pełne tuzin 60 f.

Świeże śledzie zwijane sztuka 5 f.

Mydło oszczędnościowe funt 20,

25 i 28 fen.

Mydło szare funt po 13 fen.

Petroleum litr po 15 fen.

Masło (margaryna) po 50, 60, 70

i 75 fen.

Najlepsze masło (margaryna) w pię-

knym emaliowanych garnkach

do gotowania 10 funt 5,50 i 6 m.

Powidła jabłkowe w pięknych ema-

liowanych węborkach lub garn-

kach do gotowania po 2,50 mr.

Mak funt po 22 fen.

Orzechy laskowe funt 25 fen.

Orzechy włoskie funt 25 fen.

Sliwki, piękny świeży towar funt

po 30 i 35 fen.

Jabłka piękne kwaskowate po 15 f.

Kartofle piękne, białe, miech 150

funtów 3,50 mr.

M. Bachrach,

Hagen. Castrop. Mülheim.

Zabawki:

Lalki od 0,25 m.
 Głowy lalek od 0,10 m.
 Głowy lalek ze śpiąciami oczyma 0,50 m.
 Krzesła dla dzieci od 0,50 m.
 Wózki dla lalek z 4 kołami od 0,50 m.
 Konie do huśtania na nogach od 3,00 m.
 Konie do huśtania (ze skórą) 7,50 m.

Ubrane lalki

w gustownym wykonaniu i po nadzwyczaj tanich cenach.

Świece do choinek,

Śliczne nowości w ozdobach do choinek.

Na gwiazdkę!

Wysyłam codziennie tylko dobry towar.
 Zegarki dla pań i panów, różnego gatunku.
 Łańcuszki, broszki, kolezki z polskimi godła-
 mi. Kontentuję się małym zyskiem.

Każdy Polak na obczyźnie powinien so-
 bie sprowadzić mój ilustrowany cennik darmo,
 chcąc sprowadzić dobry towar.

M. Szczepaniak,
Kucharki, p. Sobótka (Pr. Posen).

Karól Auweiler,

czapnik w Castropie.

Polskim mieszkańcom Castropu i okolicy polecam przy zbliżają-
 cych się świętach, stosownie jako podarki gwiazdkowe

towary kozuchowe,

czapki i kapelusze dla mężczyzn, chłopców i dzieci, Parasole
 dla mężczyzn i niewiast, laski, krawatki, rękawiczki różnego
 rodzaju, szelki, pasy, portmonetki, noże kiełszonkowe,
 przedmioty toaletowe, szczotki do włosów, rzeczy i wąsów,
 grzebienie, lusterka, kieszonkowe, kołnierzyki, man-
 kiety, guziki do kołnierzyków i mankiet i t. d.

Specjalność: bielizna płócienna, gumowa i papierowa, ko-
 szule wierzchnie, półkoszulki, chustki do nosa, czarne półkoszulki
 rozmaitej jakości i t. d.

Karol Auweiler Castrop.

Reparacye wszystkich przedmiotów we własnym warsztacie,
 rzetelnie i tanio dokonywane bywają.

Tanie ceny. Rzetelna i skora usługa.

Nauka o Szkaplerzach.

Cena 20 fen., z przesyłką 25 fen.

Adres: „Wiarus Polski“, Bochum, Maltheserstr. nr. 17a.

Jeszcze tylko krótki czas! Z powodu zaniechania tego towaru **obuwie** wyprzedawane bywa u nas z rabatem 15 procent. **Bracia Alsberg, Wattenscheid.**

M. Bachrach,

Hagen. ♦ Castrop. ♦ Mülheim.

Otwarcie tegorocznej wystawy gwiazdkowej.

Zabawki we wielkim wyborze.

W lokalnościach pierwszego piętra osobna wystawa

towarów zbytkowych i galanteryjnych, nakryć niklowych, stolików salonowych i do palenia.

Albumy, pudełeczka do robótek i pudełka do rękawiczek.

Skrzynki do ozdób, talerze ścienne, lampy wiszące i świeczniki.

od najzwyczajniejszych aż do najpiękniejszych, w nadzwyczaj wielkim wyborze i

— po cenach najtańszych. —

Drukarnia „Wiarusa Polskiego“ w Bochum

wykonywa wszelkie prace drukarskie prędko, gustownie i tanio.

Bracia (Gebrüder) Löwenstein

Bochum, Obere Marktstr. 18

Herne, Bahnhofstrasse 12.

Wyprzedaż gwiazdkowa po i niżej cen zakupna.

Żakiety od 3 marek począwszy.

Kołnierze od 3 marek począwszy.

Płaszczki od 3 marek począwszy.

Partya materyj na suknie od 25 f. pocz.

Ubrania dla dzieci od 3 marek pocz.

Paletoty dla dzieci od 3 marek pocz.

Paletoty dla mężczyzn od 5 mrk. pocz.

Ubrania dla mężczyzn od 10 mrk. pocz.

Parasole, towary wełniane i kożuchowe, pościel niżej wartości.

Bracia (Gebrüder) Löwenstein, Bochum, Obere Marktstr. 18.
Herne, Bahnhofstr. 12.

Dom towarowy **Lipsky & Co., Witten, Bahnhofstr.**

Największy i jedyny swego rodzaju w miejscu istniejący

interes sortymentowy

daje tę dogodność, iż każdy swe potrzeby na jednym miejscu uskutecznić może, albowiem mamy na składoie **najróżniejsze towary.**

Polecamy też we wielkim wyborze stósowne artykuły jako **podarki gwiazdkowe**, jako też **rozmaite zabawki, lalki i t. d.**

☞ Codziennie otrzymujemy nowości. ☞

Wysyłka w dalsze strony od 15 marek począwszy franko.

Zamiana każdego czasu dozwolona.